

Neoplašani se dogiti na čitavi...
Pisane su se pisma, sigurno...
Isto tako je sa prikladno...
Navedi se imaju politički...
Pisane su se pisma, sigurno...
Isto tako je sa prikladno...
Navedi se imaju politički...
Pisane su se pisma, sigurno...
Isto tako je sa prikladno...
Navedi se imaju politički...

Komun list nedodje na vrijeme...
neka to javi odgovarajuću...
reću pismu, za koja se ne plaća...
poštarine, ako se izvana, napise...
Reklamacija.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slogom rastu male stvari, a slogom sve pokvari. Nar. posl.

Iskazi svakog jezika na stolom arku.

Dopisi se nevrtaže ako se neiskajaju.

Nabliježovani listovi se neprimaju
Predplata s poštarinom: 20/25
for, sa seljake 22 for, na godinu
Razmjerno for. 22/25, i 1 za pol go-
dine. Izvan carovine više poštarine.

Na malo jedan broj 6 nč.

Uredništvo i administracija nalaz
se u Via Farneto br. 14.

Uskrs!

Božić i Uskrs bili su otkad je
sinulo među narodi svjetlo kršćanstva,
ješu i biti će do konca svjeta dva naj-
uzvišenija i najslavnija blagdana u go-
dini za sve narode, za čitavo čovje-
čanstvo. Sa Božićem počimlje novi ži-
vot za čovječanstvo, sa Uskrsom se
taj život posvećuje — uvrćuje. O
Božiću veseli se kršćanstvo dolasku
Sina božjega na ovaj griješni svijet, a
o Uskrsu se raduje, što ga je Spasitelj
na Golgoti oslobodio smrti vječne.

U životu i nauci toga najvećega učitelja svih vjekova, nalazimo divan primjer
težke borbe istine i prava proti laži
i nepravdi, borbe kršćanske ljubavi i
pravog bratinstva proti mrzkoj miržaji
i nasilnom gospodarstvu. Spasitelj naš
zrtvovao je sam sebe izpiv gorki ka-
lež do dna, da zadovolji pravdomu
gujevu svoga Oca nebeskoga. On je
podnio najstrašnije muke, što ih ljudska
zloba izmisliti može, da, on je podnio
groznu smrt na križu. Nu on je ipak
treći dan veličanstveno uskrsnuo od
mrtvih. Ali žujmo kako nam to jedno-
stavno ali divno opisuje sv. evandjelje:

Sutradan po petku gatađoše se
poglavitice svećenički i farizeji kod Pilata
i rekoše: Gospodaru, mi se sjetimo,
da je ovaj lažac još za života kazao:
poslije tri dana ukrasnuću. Zato za-
povijedi, da se utvrdi grob do trećega
dana, da nedodju kako nčenicu njegovi
noću i neukradnu tjelo njegovo i da
nekažu narodu: uskrsnu od mrtvih; i
biti će posljednja prevara gora od prve.
Reče im Pilat: evo vam straže pa idite
i utvrdite kako znate. A oni otisavši
sa stražom utvrdiše grob i zapečatiše
kamen. A po večeru subotnom na osvi-
tak prvoga dana nedjelje dođe Marija
Magdalena i druga Marija, da ogle-
daju grob. I gle, zemlja se potrese
vrlo, jer anđeo gospodnji siđe s neba
i pristupivši odvali kamen od vrata
grobnih i sedjaše na njemu. A lica
njegovo bijaše kao munja i odjelo nje-
govo kao snieg. I od straha njegova
uzdrhtaše stražari i postadoše kao
mrtvi. A anđeo odgovarajući reče za-
nama: nebojte se vi; jer znam, da
Isusa razpetoga tražite. Nije ovdje, jer
ukrsnu, kao što je kazao.

Poglavitice svećenički i farizeji za-
snovaše djavolsku osnovu, kako će
Isusa uhvatiti noću, kako će ga mu-
čiti i na križu razpeti. Izabraše noć
za izvedenje zločina; jer je noć slika
i prilika crnu djelu, i jer se pobojase
nižeg pučanstva, koje je još na ma-
slinovitij nedjelju pozdravljalo Isusa ul-
žečega u Jerusolim, sa: *Hossana simi
Davidovu?* Ali ni mrtvo i izmrcva-
reno tjelo Isusa Krsta nije dalo mir-

vati poglavican puka u Jerusolinu.
Znali su oni za proročanstvo Spasi-
teljovo, da će poslije tri dana uskrsnuti,
pak odlučise, da se na njegov grob
stavi pečat i da ga čuvaju stražari.
Nu sve moguće mjere opreznosti, da
svi stražari svjeta nebi bili zapriješiti
slavnoga ukrsnutja, jer je tako bilo
od Boga odlučeno, i jer su se morali
izpuniti sva proročanstva. I On us-
krsnu!

Uskrsnutje njegovo proslaviti, će
sav prosvjetni svijet u nedjelju velikim
veseljem i sjajem, premda je od dana
slavnoga ukrsnutja minulo devetnaest
viekova.

Uspomena na slavno ukrsnutje
Sina božjega pobudjuje i uvrćuje u
nam i vjeru i nadu i u naše narodno
ukrsnutje. I naš hrvatski narod mora
da podnaša težke muke i velike ne-
pravde od zlobnika i nasilnika, koji
ga preziru i progone poput poglavica
svećeničkih i farizeja u starom Jeru-
solimu. Prava je sreća, da imade i naš
narod muževa, kojim lebdji pred očima
sjajni primjer: Spasitelja sa trnovom
krunom na glavi, primjer najvećega
mučenika za svoju svetu nauku. Ovi
su pripravnici, da se bore i da trpe za
velika načela, za prava svoga naroda,
za njegovu slobodu i jedinstvo. Njihl
neplaši smjeh ni poruga narodnih duš-
mana, niti se boje njihovih otrovnih
sulica. Nepomicho stoje na braniku
narodnom, odakle se nemiču ni na
molbe ni na grožnje protivnika.

Isus Krst, koji je svojevrijno po-
šao na najgroznije muke i na strašnu
smrt za čitavo čovječanstvo, podieliti
će i vodjam našega naroda kripnosti, da
nemalaksaju u težkoj borbi za naj-
svetija ljudska prava. On će im po-
svećiti ljudska prava. On će im po-
moći, da povedu u luku slobode i spasa
ono junačko pleme, koje je prošlo na
potoke svoje krvi za *Krst častni i slo-
bodu zlatu*, i koje je zavriedilo od Ise-
sovih namjestnika na zemlji uzvišeni
naslov: *predčije kršćanstva.*

Uztrajmo dakle u svetom nastoja-
nju, da se duševno oplemenimo i da
budemo dostojni dragociene krvi pro-
slivene na Golgoti, a uz to upregnimo
sve sile, da pripravimo svomu narodu
sve što skortije njegovo uskrsnutje. Svi
stupajmo složno vazda napried u borbi
za sveta naša prava, pa nas pobjeda
nemože minuti. Napried dakle muče-
nički narode! Poslije Golgote dolazi
Sion, poslije križa, slavodobitna za-
stava, poslije velikog petka, Uskrs —
koji neka ti sretna bude!

Konac sablazni.

Sabor u Puli bavio se je medju inim
i pitanjem željeznice, koju bi se još imale
graditi u Istri: od tih bi jedna imala spo-
jiti zapadnu Istru, ili bolje rečad, talijan-
ske njeko gradnje sa Trstom, a druga bi
morala srušiti kinetzi zid, koji dieli Li-
buranju od srea pokrajine.
Pri ovoj posljednjem talijanjski zastup-
nici su posve prihvatili stanovište naših
zastupnika; stanevište, koje oni inače ni-
vijek pobijaju tvrdeći, da Liburnija, dakle
sve, što je preko Raše i Učke, ne spada

Istri. Kod glasovanja ih nije vodila misao,
da će Istra u spoju s Riekom i s Hrvat-
skom crpiti velike koristi, nego su htjeli
privezati uza se čim čvršće renegate na
Labinštini, Plominštini, u Lovranu, Ve-
prinacu, Voloskom i pod Kastvom. Ta že-
ljeznica nije spomenuta u istarskom saboru
prvi put ove godine: o njoj je bila riječ
kad već u prvom zasjedanju istoga sabora, kad
su talijanjski poglavice sami priznali, da
bi željeznička pruga imala svezati Rieku sa
Istrom, te prolazeć nje gdje iz Učke, sližiti
uz vodnu Marnu do jadranskoga mora, čime
bi Mljetei dobili bliža stvari, koje trebaju
od nas i naše braće.

Svakako se moramo radovati taj po-
bjedi naše ideje, taj točki, gdje Talijani
nisu mogli neprihvatiti hrvatsko stanovi-
šte; a s druge strane stalni smo, da od-
luka u saboru nije nego sjeme bačeno u
zemlju, koje je treba velike njega, da
nikne, uzraste i dozrije.
O željeznici Trst-Poreč-Kanfanar go-
vori se već mnogo godina: za nju su se
Talijani zanzeli kane za svoje životno pi-
tanje i čedom su se začudili videći, da ih
ove godine naši zastupnici, koji predstav-
ljuju u saboru interes puka, nisu htjeli
sleđiti na skizjavoj casti. Iz početka vla-
dala je jednodušnost i u tom pogledu;
hrvatski i slovenski zastupnici bili su pri-
stali na gradnju te željeznice uz žrtvu po-
stali od for. 700 000. Od onda su se
strari promjenili. Pruga željeznička se je
zavela nenaravnim putem, jer se htjelo
udovoljiti samo gospodarskim mušicam
Talijana, a pustilo se je s vida mnogo
mjesta i krajeva, koji očekuju obćevo
sredstvo kao ozebao sunca. Što više, da
se ugodi samovolji klike, pokrajina bi mo-
rala podvostučiti i potrostručiti svoju žr-
tvu, jer inače željeznica bi bila nemoguća.

Pri takvom stanju stvari inakli narodni
zastupnici nisu smjeli zaboraviti oae stare:
"Nil de nobis sine nobis", pa su prikla-
danim predlogom u saboru pokazali Talij-
janom, kako bi se moralo postupati, da
jednodušnost ostane nepomućena. Ali za-
hvatit od njih, da zatvore obadva oka i
naprte puku težke namete sbog stvari,
koja mu možda nebi koristila, to je bilo
preveć; i hrvatsko-slovenski zastupnici,
držed na umu kerist puka, nisu htjeli biti
sukrivci štetosnih hira. A pri tom ih
nije vodila, ne misao, da začleće stran-
carskomu zemaljskomu odboru svoje po-
vjeranje, već da odstrane od puka težke
posljedice gospodarske propasti pokrajine,
jer za stvar dvojbenog uspjeha se je pi-
talo krvave žulje istarskoga naroda u ne-
izvjestnom iznosu i za neizvjestno doba.

A sada još malo riedi o drugom važ-
nom pitanju, pretresanom u saboru ove i
prijašnjih godina, o pitanju diobe občina.
Kad su se koncem šestdesetih godina
krojile i preustrojale mjestne občine po
Istri, Talijani su se držali stanovišta, koje
su mislili, da će jim biti najkorisnije za
svjek: oni su pazili na to, da stvore čim
obsežnije občine sa sredistom u kojem
građicu, o kojem su sudili, da je za rie
"rocca inspugnabile". Tada su pale
pandže pojedinih gradova, i u istinu Ta-
lijani su nam tim načinom zadali grozniti
udaraca, koje još danas čutimo, osobito na
Poreštini i na Puljštini. Tekom vremena,
narocito odkad se je naš narod počeo bu-
diti širom ciele Istre, osvetila su se ta
obsežna upravna tjela na istim Talijanima
otudjila jim se je Liburnija, otudjio im se
krčki tok, pa je Pazin, pa Buzet, pa sa
Trunjan i Znojni i Boljuu i Barban; na-
stala je pogibelj za Roč, Plomin, Višnjac,
Cres, Osor, Motovun, a zloguki proroci
medju Talijani vidili su, da bi smrtno
ono moglo izazvati talijanstvu i u Po-
veću i u Puli i u Lošinju i u Labinu u
Istrguda. Sad je nastala reakcija: dolli sa

obsežnimi občinami, pa stvaraj malene,
dieli, da spasiš, što se još može spasiti.
U taj trzavici podnesli su Talijani
predloge u saboru, da se dieli Lovran,
da se kida Pazin, da se ruši Pomjan, da
se truje Kastav itd.

Hrvatsko-slovenski zastupnici opazili
su kuda cilja klika: nije joj dosta dosa-
dašnjeg zuluma; treba još utvrditi vodu,
da se koja tuda riba ulovi. I ustali su
naši zastupnici, da muževno brane puk od
spletaka zulumčara i digli su svoj glas
proti nepravdi, pača proti novjeri tali-
janskoj.

Ako Talijani misle, da velike občine
nemogu više obstojati, neka pristanu na
postenu diobu po narodnosti, i to po svoj
Istri, a ne samo gdje to može dobro doći
njihovim atranačkim svrhom. Ako im nije
pravo, da Pazinski Kalabrezi slušaju za-
poved Lindaraca, tad se nesmije siliti ni
Badruna, da ostane upregnut pod jarmom
Porečkim; ako je Buzetu krivo, što mora
stati pod Strpedom, tad valja priznati, da
i Šumber ima pravo, da se otrgne o La-
bina. I tako bi mogli nabrojiti sve občine
po Istri, gdje bi se dale posteno dieliti.

Nama nije stalo do diobe, pače vo-
limo, da je nebude, jer će naš narod po
prirodnom zakonu oboriti sve kule toga
laži-talijanstva. Ali Talijani bi morali do-
bro paziti što rade; danas bi nas možda
nasli još pripravna, da se nagodimo, da
im pustimo ono njeholiko gradica, što
stoje kano puceta na istarskoj haljini; su-
naroda pristunati i sva gojezda njihova.
Oni bi morali znati, da što ih ima u Istri,
to se zadnji ogranak prama iztoku, a i
spons, što ih veže sa onom, koju zovu
materom zemljom, sa Italijom, nije više
jaka: u Dalmaciji ih je nestalo; u Gorici
koj naša braća Slovenci rivaju prama A-
driji, kašto se Soča suneći kotrlja od
Triglava k moru.

Ali zašto da ih mi učimo pameti:
odobraš si si put propasti, neka idu samo
napried!
Koga hoće Bog, da pogubi, tomu od-
uzme pamet, kažu stari Latini.

Pisma iz Beča.

2. aprila 1898.
Sinod oko osme ure pretregale su se
sjednice zastupničke kuće, i zastupnici po-
dali su se u svoja bivališta, da sa svojimi
sprovedu uskrsne blagdane.
Već smo izvjestili u kratko o sjadni-
cah do sjednice 20. marča uključivo. Evo
nas da koju rečemo o sjednicah dne 30.
i 31. marča i o sjednici 1. aprila.

U sjednici 30. marča razpravilo se je
prešne predloge za podporu postradalim.
Jedino to moglo se je razpraviti, osim
razprave o vladinoj izjavi u oba tjezna
zasjedanja. I to je hotio zapriječiti zas-
tupnik Wolf, Njemu je najglavnija stvar njep-
mački jezik; siromasi nek i na dalje čame
u biedi i nevolji. Ogromna većina zastup-
nika nije toga mnjenja. Ona je poduzela
shodne korake, da se postradalim pomo-
gne. Razpravila je oodne prešne pred-
loge. Bilo jih je mnogo; za sve pokrajine,
jer ima više manje biada u svih.

Naši zastupnici Dr. Laginja i Spindič
uedno sa svojimi drugovi postavili su preš-
an predlog za podporu u Istri. Predlog
saljemo Vam posebice. Dr. Laginja ga je
kratko obrazložio.
Ciele Primorje, reče on, dobilo je
75 000 for. podgore. To je malo na sta-
noiništvo od 600 000 duša. U Istri samoj
ima do 100 000 stanovnika, dakle jedne
trestina, koji su već bez živeža. Ima nje-
stnih občina, kako je n. pr. *Barbansko*,
gdje si moradu ljudi već preko mjesec
dana kupovati najpotrebitiji živež. Kad bi
vlada dala još jedan pnt, 75 000 for. pod-
pore, došlo bi na svakoga stradajudih 76

novčića. To bi bilo po prilici 8 kilograma kuruze i 2 kilograma soli na glavu.

Drugi dio predloga ide na to, da vlada daće kakvih 100.000 forinti beskamatsne državne posude za nakup sumpora, modre galice i sprava za braniti lozu od bolesti, osobito proti peronospori. Glavni proizvod Istre je vino; ako to pofali, puk nemože živiti. Ako si vinogradari nepoprave svojih vinograda, morat će njim se buduće godine dati milostinje, da neskapaju od glada.

Taj predlog kao i ostali slični bili su izručeni proračunskom odboru. Odbor taj se je izabrao uza sva neprilike, koje su postavljali Niemci, predlažući svaki hip, da se izabere posebni odbor. Htjeli su zapriječiti izbor proračunskog odbora; na zapriječie riešenja drugih predloga, koji bi odboru izručeni bili. Odbor proračunski je ipak izabran bio. Obdržavko je svojaj sjednicu, i izvestio petak u večer. Iz-jestitelj bio je naš Slovenc Dr. Krak. Pozvalo se je c. kr. vladu, da za vrijeme uskrsnih blagdana izpita potrebe obzirom na prešne predloge i odnosne govore, i nek se pozbine za novac, da se bude mogao razdijeliti već poslie Uksra mrdnja postradale.

Naši zastupnici Dr. Laginja i Spiničić s drugovi postavili su u toj sjednici tri interpelacije. Dvije na ministra predsjednika, kao upravitelja ministarstva naravnih posala, i to jednu radi provedenja izbora u Pomjanu, a drugu radi talijanškoga dopisivanja sa hrvatskimi strankami sa strane c. kr. katarskih oblasti u Istri. Treću su upravili na ministra trgovine radi zloropaba kod ribarenja sa strane Cozota, i drugih nekih nepravilnosti kod ribarenja. Istodobno obnovio je zast. vit. Vuković s drugovi predlog radi podignutja ribarstva.

U sjednici 31. marča predložio je financijalni ministar Dr. Kasel proračun za godinu 1898, za koju se već 3 mjeseca trubi i bez privole parlamenta. Svi troškovi iznose blizu 722 milijuna forinti. Njšto malo veći je prihod. Toga prvoga ministra Mladočeha pretgurali su često razni Niemci, al jih je okretno i fino odbijao.

Kod razprave o vladinoj izvaji govorili su toza dana zastupnici grof Skitzyk, Mauthner, Niemci; Čeh Dr. Vašaty; neodvisan Malorus Dr. Jarovičević, Čeh Dr. Herold i Poljak Stojalovski.

Prva dvojica u ime tobožnjih umjerenih Niemaca, koji bi rado biti u vladi i u opoziciji; jedan u ime njemačkih veleposjednika, drugi u ime velikih obrtnika i trgovaca. Htjeli bi, da se jezikovno pitanje uradi zakonom za cilu polovicu monarhije. Jarovičević je protiv vladajućoj poljačkoj stran i u Galiciji. Poznati „otec“ Stojalovski, koj se je posljednje doba izmorio s crkvim posve, a državom ponekta, govorio je dosta pomirljivo. Pozna se na licu mu, da je posljednjih godina mnogo trpio, al dani mu je još uvijek svjež. Govorio je kasno u noći, i to što njemački, što poljski, uvijek živo. Sav njegov govor odavao je pravu kršćansku ljubav, i čuvstvo za niže staleže, osobito za poljo-djele.

Mladočeh Dr. Vašaty nije u klubu Mladočeha, jer nije s njim sporazuman, što su se bili izmirili s vladom, a još manje tim, što je jedan njih zasjeo ministarsku stolicu. On drži, da se to neslaže sa programom Mladočeha nit českoga naroda.

Dr. Herold zagovarao je stanovitiše Mladočeske stranke, naglašavajuć, da je ona posve neodvisna, i da nije vezana na vladu, pa makar sjedio u njoj jedan Mladočeh. Odbijanj je napadaje Niemaca, i iztaknuo, da Česi neće nego zakon i pravu. Ako toga vlada neće, ako bude postupala kako prvajne, enda nije moguće, da parlament dugo djeluje.

U sjednici 1. aprila, koja je trajala od 11. prije pedna do 8. u večer, govorili su još o izvaji vlade Niemci Funke i Wolf, Poljak Didušički, Malorus Vahmanin i još neki. Prva dvojica, osobito poljediljni udarali su u stranu obratnje, tretaji je branio Poljake proti raznim napadajem, četvrti mirnije Malorusu, iztičuć, osobito, da njegova stranka hoće ravnopravnost i dišta drugo; proširenje autonomije zemalja uz jamstvo za čuvanje manjina.

Već početkom sjednice iznili se socijalni demokrati u razgovor slučaj, što je bečki sud odsudio urednika jednoga radničkoga lista za to, što je dao tiskati interpelaciju, u kojoj bijaše naveden i jedan dio prije zaplijenjenoga članka. Kod toga su ostro udarali na njeko sudbene činovnike. Slučaj je svakako iznenadio sve zastupnike, jer je do sad valjalo, i mora valjati, po zakonih, načelo, da se može sve tiskati, što zastupnici govore ili napisano pradađu predsjedništvu, a da se zato ne

može nikoga pozvati na odgovornost. Tadajem sjednice se je stvar razpravljala u klubovih, a prema svrui primio predlog, da je dozvoljeno objavljivanje interpelacije, i da se za to nemože proti nikomu kazneno postupati.

Već na početku sjednice izjavio je ministar-predsjednik u ime svoje i svojih drugova ministara, da će on i oni odgovoriti na interpelacije, kako to zahtjeva §. 68. poslovnika, a da se žele prije potanko u svakoj stvari obavještiti. To je i pravu. Vlada nije u cijelaj razpravi o njezinjoj izvaji rekla nit riječ, tako da se ni sada kako i u početku nezna, kako koni postupati. Iz odgovora na interpelacije moći će se ju bar ponekta suditi.

U posljednjaj sjednici postavili su naši zastupnici gg. Spiničić i Dr. Laginja s drugovi dvije interpelacije: jednu obzirom na Mune i Jezera; drugu obzirom na hrvatski odjel pučke škole u Loranu.

Interpelacija

zastupnika prof. Spiničića, Dr. Laginja i drugova na njegovu prenzvišenost gospodina ministra trgovine — radi zloropaba kod ribarenja sa strane Cozota i nekih drugih nepravilnosti u ribarstvu.

I u novije doba ponavljaju se opravdane tužbe proti samovoljom, protizakonitom i protugovornom postupku Cozota kod ribolova, imenito u kvarnerskom zaljevu. Tim postupkom uzima se svakdanji kruh domaćemu pučanstvu, i uništjuje se ribe u zarodu tako, da se posljedice već znatno opažaju, osobito na trgovih kvarnerskih obala.

Na dalje čini se, da se naredbe o morskome ribolovu neoporabljuju primjerno i pravedno, navjesticu prema onim ribarom, koji žele loviti ribe u području drugih obdina, ili drugim, koji u takovih u istinu love. Ribarom n. pr. iz Mošćenice Drage i Berseča zabranjuje se loviti ribu na obalah susjednoga Creskoga otoka, premda su na njih od vjekađa lovlili, i premda u odnosnom području nelma dovoljno ribara. S druge strane trži se obćina Punać proti postupku ribara krčkih, a njezina molba, upravljena dne 8. jenara 1897. na c. kr. pomorsku vladu, je još uvijek nariješena.

Uslied toga i obzirom na istodobni predlog zastupnika viteza Vukovića i drugova, tišćenci se podignutja i podupiranja morskoga ribolova na obalah monarhije, odnosno na zaključke dotičnoga odbora prihvaćene prošle godine u Trstu, uslobadaju se podpisati postaviti na njegovu prenzvišenost gospodina ministra trgovine sliedeća pitanja:

1. Kani li vaša prenzvišenost stati na kraj tako često se opetujućim tužbam proti Cozotom kod lova morskih riba?
  2. Kani li vaša prenzvišenost poprimiti shodne mjere, osobitim obzirom na dva navedena slučaja i druge slične, da se bolje upotrebljavaju propisi o morskome ribolovu?
- Beč 30 marča 1898.
(Sliede podpisu gori spomenute dvojice i 17 njihovih drugova.)

Sa ovom interpelacijom u savezu je predlog zastupnika vit. Vukovića i drugova o podignutju ribarstva u jadranskom moru u obće. U tom predlogu pozoruje se vladu na zlo stanje, koje vlada u primorskih zemljah, te na načine, kako bi se to stanje poboljšalo. Jedan tih načina je, da se podigne i pospješi ribarstvo na obalah jadranskoga mora. Tim bi si ljudi dobivali svakdanji kruh, a tim bi i država imala koristi, jer je ribarenje dobra škola za mornare, kojih treba država za mornaricu.

Središnaja vlada malo se je de sad brinula za ribarstvo. Ono nekoliko tisuća, što se jih nalazi u proračunih, nisu ni izdaleka dovoljne prema onom, što bi se imalo učiniti i dati za podignutje ribarstva. Za to imale bi raditi i pokrajine, i obćine i zasebnici, al odnosnu akciju imali bi uzeti u ruke država.

C. kr. pomorska vlada u Trstu pripoznala je to, pak je sazvala prošloga oktobra interesovanih ljudi, da se pogovore, kojimi načini bi se ribarstvo i s njom sdručeni obrti podiglo. Pogovorili su se, stvorili zaključke, i poslali na ministarstvo trgovine.

Predlog zastupnika Vukovića i drugova ide za tim, da c. kr. vlada uzme obzir na one zaključke već u sadašnjem proračunu, i da izvršiti zastupničku kuću o svem, što kani poduzeti u tom obziru.

Predlog je upućen gospodarskomu odboru, koji se ima tek izabrati, pak je s toga zgodna interpelacija naših zastupnika, jer se njom sili vladu, da i prije o stvari progovori nego li bude o njoj razpravljajoo gospodarski odbor.

Interpelacija

zastupnika prof. Spiničića, Dr. Laginja i drugova na njegovu prenzvišenost gospodina ministra poljo-djelstva za osušenje „Luga“ i „Jezera“ na otoku Krku.

C. kr. politički izloženi ured u Krku priobriče je svojim dopisom 20. maja 1895. br. 782 obćinskom odboru u Omisliju odlaku-visokoga c. kr. ministarstva poljo-djelstva od 12. marča 1895. br. 4005, kojom se je obećalo, da će se poslati na lice mjesta tehničkoga šumskoga činovnika, da provede izvije za osušenje „Luga“ i „Jezera“.

To se do sada, poslije punih trih godina, nije dogodilo;

Osušenje „Luga“ i „Jezera“, koji proizrokuju groznicu medju pukom i nanajaju škodu na poljih i livadah, je jako znamenito u drž. stvarnom i gospodarskom obziru za odnosno pučanstvo;

Kod toga nebi se smjelo prestrašiti od nješto većih troškova, i to nesamo obzirom na pučanstvo, nego i obzirom na državu, kojoj bi se odnosne izdatke u nje-koliko desetletja izplatilo ili za nje bar plaćalo visoke kamate sa porezi, koji bi se povedali sa većimi dohodci iz zemljišta dobljenoga posušenjem;

Obćine Omisalj i Miholjice — da navedemo samo jedan primjer — imale su godine 1897, uslied peplave godiae 1896, preko 2000 for. škoda samo na sjenu.

Uslied toga uslobadaju se podpisani upraviti na njegovu prenzvišenost gospodina ministra poljo-djelstva sliedeći upit:

Je li vaša prenzvišenost sklon, narediti bezodvlačno shodna, da se nesamo provedu već obećani izvidi radi osušenja „Luga“ i „Jezera“ na otoku Krku — česa nužda i znamenitost se u ostalom nitii neporiče —, nego također, da se čim prije započme sa odnosnom radnjom?

Beč 29. marča 1898.
(Sliede podpisu rečena dvojice i 15 njihovih drugova.)

Prešni predlog

zastupnika Dr. Laginja, prof. Spiničića i drugova za podpura:

„Visoka kuća nek izveli odlučiti:

A.

C. kr. vlada se poziva:

1. Nek daće namjestništvu u Trstu na razpolaganje dalnji primjereni iznos novaca za ublaženje biede vladajuće u Istri, i nek se taj iznos razdijeli putem političkih katarskih oblasti za nabavu živeža;
2. nek daće razdijeliti medju siromašnije male posjednike Istre 100.000 for. kao bezkamatsni predujam, koji bi se vratilo u sliedećih trih godinah, i to za nakup sumpora, galice i odnosnih sprava za ništenje bolesti na gradju, osobito peronospore, da se tako zapriječie bieda za buduću i sliedeće godine;
3. da obustavi tjeranaj zemljišnoga i kućnoga razrednoga poreza do kasne jeseni tekuće godiae.

B.

Ovaj se predlog ima razpraviti i o njem odlučiti po svih kraticah pripuštenih poslovnikom.

Beč, 29. marča 1898.
(Sliede po tipis dvojice rečenih predlagatelja i 36 drugih zastupnika.)

Pogled po svijetu.

U Trstu dne 6. aprila 1899.

Zastupnik na državnom saboru i jedan od prvaka narodno-katoličke stranke u Kranjskoj, Dr. Šusteršič položio je mandat, jer da se kani posvetiti gospodarstvenim pitanjem svoje domovine.

Pod predsjedništvom cesara i kralja imali su zajednički ministri jedne i druge pole monarhije dne 5. t. mj. u Beču vijećanje radi zajedničkoga proračuna i zbog drugih važnih pitanja, koja će se delegacijam predložiti.

Radi uskrsnih blagdana miruju sva zakonodavna tjela i tako neimamo osobitih novostih o političkom djelovanju u pojedinih državah.

Medju Španjolskom i ujedinjenimi državami sjeverne Amerike postaju odnošaji danocije sve to napetiji. Povod sporu izmedju tih dvih naroda dalo je, kako je poznato, silovito raz-

pružitje jedne vojne američke ladi pred otokom Cubom, i pataši ovoga otoka, za koje se Amerikanci prot Španjolscem uznimlju. Po najnovijih vijestih preuzeo je časnu zadaću izravnanja toga spora sv. otac Lav XIII, koji bijaše zato od nekojih vlastih zamoljen. Ovo nije prvi put, što posreduje slavno vladajuć Lav XIII u spornih pitanjih izmedju pojedinih država, što pokazuje koliku moralnu moć uživa sv. Stolica u čitavom svijetu.

Francina i Jurina

Fr. Čuja sam, da je Vaš pop obolija i da mu je prihaja doktor iz Vodnjanca.
Jur. Vero je tako; odkad ga je neki vrga u „Nalu Slogu“, je dobija strašnu blaencu.
Fr. Siromašina!
Jur. Ča ćeš, naša je ča je ista.
Fr. Ma kaj bi reč, da se nas nekako dugo drži Nane Oršić?
Jur. Ja se vero bojim, da on ni više naš.
Fr. E, po majku svita!
Jur. Ma čemo brzo videt.

Fr. Pazinske talijanki da pitaju talijanske predikci.
Jur. A ja, da nebi znale same predikat?
Fr. Ma vero neki roko iz Kranjskega, da potvra krizi i podpisai za te predikci.
Jur. Dragi ti reci njim reci, neka neku-medijaju zač ni već mesopust.
Fr. Ja, da bi koristilo!

Različite viesti.

Odličan gost. Zadužnih desetak dana boravio je medju nami velezaslužni hrvatski rodoljub, g. dr. Ivan Benjanić, zastupnik na hrvatskom saboru u Zagrebu i odvjetnik u Karlovcu.

Odbor političkoga društva „Edinost“ imatni će večeras u 7 i pol sati redovita sjednicu sa vrlo važnim dnevnim redom, radi česa se pozivlju sva gg. odbornici i zamjenici, da svakako svi na sjednicu dođu.

Deputacija kod c. k. namjestništva u Trstu. Jučer bijaše ovdje dvojica odalacnika iz obćine Veprinac, da se poklene novomu namjestniku i da mu izručie spomenicu, u kojoj su sadržane potrebe tamnošvega pučanstva. Nenašav g. namjestnika, izručili su odalacnici spomenicu dvorskome savjetniku pl. Krečić-u, koji će istu uz preporku predati c. k. namjestniku g. grofu Gošsu.

Rumunjski kraljevski supruzi dolaze opet u Opatiju. Jučer bijaše ovdje dvojica odalacnika iz obćine Veprinac, da se poklene novomu namjestniku i da mu izručie spomenicu, u kojoj su sadržane potrebe tamnošvega pučanstva. Nenašav g. namjestnika, izručili su odalacnici spomenicu dvorskome savjetniku pl. Krečić-u, koji će istu uz preporku predati c. k. namjestniku g. grofu Gošsu.

Izbor župnika u Veprincu. Za dne 4. t. mj. bijahu pozvani župljani Veprinacčki na obćinsku ložu, da si izborom popune župničko mjesto, koje je ostalo izpražnjeno odlazkom g. M. Laginja, župnika — članka u Kastvu.

K izboru je došlo od strane političke oblasti sam katarski poglavar Fabiani; ordinarijat je zastupao dekan Laginja; obćinu učestuj Andrejičić. Glasovalo je u svemu 163 župljana, koji duduše svoj glas župe upravitelju i kapelanu iz Pojana veleć g. Ant. Ellneru. I tako bijaše gusp Ellner izabran jednoglasno, što pokazuje, da si je u kratko doba svoga boravka u onaj župi stekao obću ljubav. Na tom izboru možemo doista čestitati koleg. Ellneru toli avim župljanom ona župa.

P. S. Naknadno doznajemo, da je g. Fabiani sastavio o izboru talijanski zapisnik. Čestitamo dakle i njemu!

Tršćanom-katekizam. Pod ovim naslovom upravitelji čišćenja kopar. biskup presvj. g. A. M. Sterk otvoreno pismo na katoličke grada Trsta, u kojem opravdava i tumači svoje postupanje u pitanju štokovskih propisa kod sv. Jakova u Trstu. Matko kakav iz Kopra pišu nam 6. t. m. U subotu večer, dne 2. t. m. amro je ovdje naglem smrću Matko Jakov, odlučan i uzoran učiteljski pripravnik drugoga hrvatskoga tečaja.

Utorak 29. marča bio je jošte čil i zdrav u školi, a u subotu već ga je zagrila crna smrt. U vrijeme od četiri dana shrvala ga naprasita bolehtica skrlet, koja je valjda uhvatila u jednoj ubitelji, gdje je te-postati bilo-a nanesenaboravni Matko je ipak zalazio u tu kuću, da počuva vje- dnega dječacića. Čim je izdahnuo svoju mladjađu poletnu dušu, odmah ga odne- seše u mrtva-nicu na koparskom groblju, a ponekdjak dne 4. t. m. predložio ma- tteri zemlju njegove zenne ostanke.

Prešana njegova smrt. nevilila je do dna srca njegove jedne roditelje, koji su na glas o njegovoj teškoj bolesti pješke dohrlili iz Velikoga Mišana, da ga u te-koj b. lesti prigledaju: Na ni roditeljska njega ni lieudnikovo nastojanje nije moglo da svlada svu jacinu boli. Jaka i čvrsta narav našega miljenca Matka nije joj mogla odoljeti.

Umno izvaredno nadaren, k tomu marljiv kao drobnja pčelica, a pouštanja u školi i izvan škole upravo uzora, bio je Matko Jakov prava dika i ponos svih svojih profesora, a ljubljenac svojih su- drugova.

Koliko uživamo gledajući ga tako krasna, tako valjana, koliko dobra i liepa očekivamo od njega za hrvatski narod u Istri, a koliko trpimo i žalimo sada, gdje nas s njegovom smrću sve naše liepe nađe i krasne san e u grob potonuće. Kako da ne plačemo, kad vidimo i čujemo, ko- liko nam jedna Istra treba čestitih i va- ljanih učitelja, kao ozeba sunca, a ner- moljiva smrt kao za prkos koji bez ob- zira ne samo med učitelji, nego ovo na našu veliku žalost posegnula sada i među učiteljska pripravnike pa zahvatila upravo ponajbolje.

Jedna smrti, teško li nas ojadi, ngra- biv nam najmiliji najbivši cvjetak iz našega vrta! Placu roditelji za svojim dobrim sinom, uzdišu profesor za svojim uornim pripravnikom, grize suze roue pripravnici Hrvati i Slovenci za svojim premilim drugom. Premili Matko, valjda si Svemogućem bio još miliji, nego svim nam, kada te je tako rano k Sebi pozvao. Moli se pred pristojelom Njegovim, da u- tješi Tvoje dobre roditelje, Tvoje rača- lošene učitelje i sudrugove, a kada ti nije bilo sudjeno, da na ovom svijetu radiš za dobro i sreću Tvojega mukotrpnoga naroda hrvatskoga u Istri, za što si se ti tako ozbiljno i savjestno pripravljao, moli Svemogućega, da ga u njegovih težkih klanjah i patnjah ne zapusti, nego da ga poslie tollkih muka i težkoća k boljem ljudskom životvanju privede.

"Krkko učiteljsko društvo" imati će svoju VIII. glavnu skupštinu u Dubašnici (sela Bogovići) dne 20. travnja t. g. Početak u 10 sati prije podne. Na dnevnom je redu: 1. Pozdrav predsjednika. 2. Čitanje zapisnika i posljednjeg sastanka. 3. Izvještaj tajnika i blagovjnika. 4. Izbor revizionarnog odbora. 5. Uzgoj na čast i slavu Božju. Razpravlja I. Polonjio. 6. Praktično predavanje djeci pučke škole (P. M.) 7. Proračun za godinu 1898-1899. 8. Ustanoviti, tko će u budućoj skupštini razpravljati o kojem predau-didakt. pitanju i držati predavanje djeci pučke škole. 9. Kazni predložiti.

Lopovi u odori čestitelji! Koliko i ko- liko ljudi imade na svijetu raznog zana- ma, raznihi časti raznog položaja, imetka, sjaja itd. Sve ovo čovjek može presuditi i vidjeti svojim okom, pa onda klanjati se jednoumno, ulagivati se drugoumno, moliti tre- čega, poslušati ovog ili onog, dakako onako, kako je već čovjek podređen jedan prama drugomu, ili kakovog je staleža i časti jedan napram drugomu. Ta su svojstva naravajka i čovjeku već prirodjena, jer dok je svijeta i vieka na ljudskom se rodu to opažalo, a opaža se i dan danas. Nu jedno svojstvo čovječje, koje je najkrasnjij, dar, što ga svemoguć podielio č. Joku, jest liepota i čistoda duše i plemenitosti srca. Koliko imade ljudi na svijetu, koji riasi liepa haljina, častni naslovi, silni imetkai a duša im crnija od crnog pakla, srce im goropadnije, nego one divlje zveri! Ta- kovi ljudi najstreljiti su, kadu vide svog bližnjeg u nesreći, svog neprijatelja u propasti.

Oni ogoravaju, tuže, klevetu, kriju svjedoke, naprako izvješuju, i čine sve što bi moglo protivniku škoditi ili nauditi. Čovjek dobre duše i plemenita srca toga

ne samo da štiti neću, nego i nemože. Bogaštvo i tjeđe nabeja i špatelja: svjeka om ozvanaju u duši: jer onbi divnija molitva: kao sama seba, ter onbi divna molitva: "Oprostii nam greha naše" Kakve li razlike izmedju jednog i drugog!

"L' Eco del Littoral" od 18. marča o. g. donio je dopis nekog "Sinocrus" a pod naslovom "Dall Istria", u kojem među drugimi stvarai opinjaie biedu i glad našeg seljaka. Traži izvor kako tomu pomoci i prevreda amo i tamo. Najednom izvješuje, da su seljaci u okolici Vianjana preskr- bljeni, jer da je razdijeljeno više stotina kvintala kukuruza među gladne seljake, a to da je: djelo zastupnika Dr. M. Laj- nje! To je tog delija ljuto ubilo u njegovo ogavno srce: "pa izliva na to sav gnjev svoje crne duše veli: "da su gladni seljaci nahrupili sa svih strana i dali se zavesti uzimajući kukuruza, koliko je tko rablo, dakako na vjersuju- uz uvjet, da o trgati plate. Ciena da je bila za jedan forint veća nego na svakom drugom tržištu, pa zaklja- žuje ovako: "to će milosrdja" (dakako Dr. Lajnje) njemu danas sutra doneti čistih 11 i pol po sto... Prosti!"

Od prijateljske strane javljeno mi je, da je ovaj dopis pisao jedan sveučeni iz porečke biskupije. Sjekurao se ne bi oba- zirao na taj bantidski napadaj, ali ako je istina, da je taj dopis potekao iz pera jednog sveučenika, tada i samo zato zna- sam gori istinu ovdje, da mogu sveučeni ove biskupije vidjeti kakvog plemenitog sudruga imadu i da ga mogu izbjegavati. Evo što je na stvari:

Seljaci iz okolice Vianjana dolazili bi svakom dan na dan molbami, da se im dade hrane, jer da skapavaju od gladi; hrana je skupa, novca nije, a trgovci nedaju na vjersuju. Nešto iz prijateljs- ta nešto radi narodne stvari, a nešto radi milosrdja; obučao sam im, da ču naručiti jedno 200 kvintala kukuruza, i kazao ovako:

"Evo vam uzorak kukuruza, ponesite ga doma, dogovorite se međusobno ko- liko će koji uzeti, da onda mogu toliko naručiti. Budući pak da nisam ja trgovac, te mi nisu ciena poznate, to odlučite sami cieniu, po kojoj ćete mi platiti i rok kada ćete mi platiti."

Tako je bilo i učinjeno. Seljaci su me- djusobno ustanovili cieniu i rok plateža. To je nepobitna istina, kao što je istina, da sam ja morao za kukuruz gotovih 1500 fr. izbrojiti, da sam dapače platio vozove, koji su u selo pred njihove kuce kukuruz vo- zili, posudio im vrede, i opet dao odjeljati vrede na parobrod. Istina je napokon, da je narod nelzjmerno zadovoljan s tim ku- kuruzom, jer je mnogo bolji i 40 novč. jeftiniji nego kod trgovaca u Poreču ili Ro- vinju.

Toliko istini za volju, a dopisniku moj duboki prezir.

U Puli 28. marča 1898.

Lacko Kriz v. r. Glavna skupština. Odbor "Hrvatske Čitaone" u Pazinu saziva u smislu § 14. društvenih pravila glavnu skupštinu, koja će se održati dne 17. aprila t. g. u 3 sata poslie podne u društvenim prostori- jama sa sljedećim dnevnim redom:

- 1. Izvješće odbora;
- 2. Izbor novog odbora;
- 3. Zaključak glade novina;
- 4. Eventualia.

Buzetsko društvo za štednju i zajmove, registrirana zadruga na neograničeno jam- čenje. Tako je ima novoj posujinici, što su ju naši ljudi ustrojili u Buzetu i što je prvim danom ovoga mjeseca započela svoje poslovanje. Ona je po svojih pravilih usta- novljena samo za mi-stnu občinu buzetsku i za to tko nije u toj obćini nastanjen, ne može biti njezinim članom, dakle niti pri- mati posuda. Ulagati može svatko. Ona prima posude i ulozke po 4%, a da se posude po 6%. Svaki član plaća for. i pristupnine i treba, da ima barem jedan zadržati diel, koji iznaša dva forinta. Plativa najdalje u dva mjeseca. Uplate i prijave prima gosp. Josip Badić, zadržni računar u četvrtak od 11 pr. p. do 1 pos. p. a u nedjelju od 18 pr. p. do 1 pos. p. u svojem stanu u Buzetu.

Pozivlju se po-jednici, po buzetsćini, da mnogobrojno pristupe kako člani tme svojem novom društvu, jer samo ako bude društvo jako, moći će se više-njim pomoci i mnogoga izbaviti iz neprilika.

Izvješće o sjednici obćinskoga zastu- pliva u Kastvu održavanoj dne 22. je- nara 1898. Preporučamo ovo izvješće na- šema puču u onoj obćini; osobito našim br- guncem.

ostali isti kao i prije. — ako se nisu još pogorsali. Kao primjer navajda, izbore u Oprilju i postupanje vlade i Taljana u obćini Pomjan. Tako se dogajda — kaže dalje reteni list — da se sadonliji željam talijanske stranke. Svuda i vazda protežira se i štiti Taljana.

Na žalost ovo su sve nepobitne čij- njenice.

Gradski izbori na Rieci. Prejšučer oba- vili su u susjednoj Rieci izbori za gradsko zastupstvo. Kod izbora sudjelovala je samo jedna stranka, i to takozvana autonomaška stranka, koja je svo svoje kandidata: u gradu i okolici proturla. Ova stranka vladala je s obćinom i prigodom raspusta zadnjega gradskoga zastupstva, koje bijaše od madjarske vlade razpušćeno, jer se je protivilo uveđenju madjarskih zakona na Rieci: Sada nastaje pitanje: hoće li popu- štiti novo zastupstvo ili madjarska vlada.

Trgovci sa ljudskim mesom odsu- djeni. Iz obćine Groznjanske pišu nam, da su bili dne 18. pr. mj. ed okružnoga suda u Rovinju odsudjeni nekoji trgovci sa ljudskim mesom t. j. oni, koji su pri- godom zadnjih izbora za carevinsko vieće tuženo jik je bilo više a odsudjeni su neki Srebernich otac i sin i dva druga iz Če- pića, kraj Šterne.

"Mrtva ljubav" Jedna od najblijublj- njih i najsvetnijih hrvatskih glasbotornica jest bez sumnje Vilharova "Mrtva ljubav" na rieci neumrog našeg Preradovića. Svaki domaći pjesnik i svaka pjevačica ima ju u svoim repertoaru, a ona je poznata koncertnoj publici i u Pragu, Beču i Ljubljani. Na mnogo strana željo napisao je skladatelj o toj kom- puziciji transkripciju za glasovir, pak smo uzjereni, da će sav naš glazbeni svijet radošću pripraviti ovo izdanje, koje je posvećeno miloj uspomeni plemenite hrvatske rodoljub- kinje Zinke Nossanove. Transkripcija pjesna je u laganim slogu, tako da bude pristupna svakom glasoviraču. Stampana je vrlo ele- gantno kod domaće tvrdke Jul. Hübn. Prodaje se u svim zagrebačkim knjižarama po 80 novč. Vanjski naručitelji neka šalju novac pod adresom: Prof. Vilhar — Zagreb, a primiti će kompoziciju franko.

Nadžera zapinjača. G. Ante Kalcid Bavela iz Lipe javlja nam, da se nalazi kod njega jedna zlata zapinjača (poutaje) kakve nose ženske, koju je netko izgubio okolo Permani, u obćini Kastav. Vlastnika iste neka se dakle prijavi kod našega ro- doljuba u Lipi.

Iz Opatine pišu nam šl. pr. mj. Dragi Jatagane! Čital sam va "N. S." list, kega si pisal z Pariza našemu prijatelju Cencu. Žal mi je, a bit će njemu sigurno još jače, da ti za neko vreme neće moći odgovoriti. Šal je nebora na putovanje. On bi ti, dragi Joja, lepeše i bolje odgovoril, samo kako on lepo one pečurbarje slažo, ma za sada nisi. Strpi se i ti i naši dragi Kalabrezci, keih uža onako delikatno počesat, dokle nam se zdrav povrati. — Ona va tvojem liste, da ima i naših ljudi — Hrvati — va tem voleim i lepem grade Parize, jako ma je obradovala. Neka ga dobi Bog blagoslovi, kade god se ki naš čovek na- haja. Pišeš dalje, da tamo ni kako kod nas, da se tamo poštuje i ljubi svoj mate- rijski zajik. Ja pak mislim, da ne samo tamo, nego nigde na svete ni kako kod nas. I sami Crnci va Afrike, ki ako i su manje prosvijtleni od nas, ljube više svoj zajik, nego mi. Naš čovek ti se je vredan narugat svojom materinskom zajiku. Pravo govoriš, moj dragi, da bi već jedanput vreme bilo, da malo pogledamo i vidimo ča drugi delaju, i da sami sebe i svoje malo više poštujuemo. Ima već, istina i Bog, čuda pametnih ljudi, ki poštuju i diče se svojim milim materinskim zajikom hrvatskim, al još ima čuda i takoveh, ki se srame svojega zajika, i ga preziraju. Ne znaju brižni, da zajik materija je dar božji, kega čovek prime od svojih roditelji. On, ki svoj zajik prezira, pod nuge hita i srami se ga, srami se Boga, ki ga je stvoril, srami se oieh, od keh je potekal, srami se svoje starosti, gazi po grobu svojih po- kojneih, izdajica je svoje krvi — on je smetlje ljudski i prokletnik božji. Je tako? Ja nisam sada rekai, da nije dobio znat i učit se ki drugi zajik, ma kod tega ne valja svojega pod nogi hitat. Va Lovrane i na. Voloskem, kako sam znaš, već se više talijanski govori nego po starinsku — hrvatski, tamo dapače i sami Hrvati — talijanski rado govore: — A ta se je crua kuga počela po malo širit i kod nas va Opatine. — Kod nas se ni barem preja nikad talijanski govorilo, ako ni morda kod Hinduayah. A sada? Da biš ti čul, moj dragi Jatagane, kako naša draga Gobbica svojim dešom talijanski prebra, činio bi ti se, da si sredi gladne Talije. A da mi još znaš, da ti brižna pred ne- koliko let znala talijanski ni kraha pitat.

Čuj! Nijja deca ne znaju sa njezinom ma- terom, svojem nonom ni govoriti; brižna stara ne zna nego po starinsku — hr- vatski, a deca rama talijanski; vidis kamo smo već prišli. Da biš pak čul, drago moje, kako se kod Rošidneh čisto toskanija. Ja — čovek bi mislel, da je va Pulje. Nisam oni sami, ima i drugeh, keh se je počela loviti ta črna bol. Si videl kako ti je kod nas, dragi moj. I ovakovi ti još nebore govore, da oih drža i brane starina. Pak da će nam dragi Bog bit dobar? Bog ih je po pravice već jedanput pedepsal, i to kada su kazin zidali, bil njim je pomutil pamet, kako i pul turba babilonskoga. No ja se ufam, da on isti Bog, ki ne plaća svake subote, za kega veru i crkvu ex nasi stari Hrvati krv levali, da će još pokazat svoju moć i da nas neće zapusti.

Pak da bi ti, moj dragi, bil kakov zajik od koristi. Ma kade i zač nam rabi da- nas ta talijanski zajik? Da gremo s njim kupit kapulu i ribu na placu, ma drugo ne. Ni tu nam nebi smel rabit, neka se on navadi hrvatski, ki prodava. — Ča misliš ti, je tako? K nam pridit ti gladni Tali- jani, goli, bosi kod nas se najedu, zamoru, uzimlju kruh našemu čoveku, s njimi mo- ramo govorit po njima, a poslie nam još i gospodare. To je sve na našu škodu i vešnu aramotu. Pak da smo mi ljudi? I Naš lepi hrvatski zajik, kega moramo ljubit ne samo zato, jer je naš, nego jer imamo od njega i više koristi, nego od talijan- skoga. K nam pride Hrvat, Srb, Čeh, Pol- jak, Rus i druga slavinska braća, keh ćemo lakho razumet ako poznamo dobro svoj zajik. Laglje nego Nupulitan Benetića, a ovaj Furiana. Molim te lepo, je bil kada ki Talijan kod nas, ako ni prišal s trbu- hom za kruhom? Bog zna ako kada na to misle naši Talijanci? Oni nete svo- jedino, da tega razumeju. Svjedno pošljam svoju deca va talijansku školu. Pak ča njim se tamo uče? Talijanski, ča njim ne rabi i neće nikada rabit. Nemški ne, zač tal. mestar ne zna. Kada su se neki dan šli poklonit novemu gubernatoru, ni brižan ni razumel kada ga je pital nemški, kako mu gre škola. I još nemški učil! Vidis, dragi moj prijatelju, tako ti je kod nas.

Ti ljudi ljudi govore, da to delaja na urtu Hrvatom, kako da smo mi neš drugo od njih, kako da smo iz drugega mesta, al da na je mat drugičje učila govorit nego njih. Ja njima govorim, da kad nestane njihovoga zajika, nestat će i njih. A neki stari petljaj je govoril, da ča ki dela sve sebe. — Ki neće brata za brata, taj će tajnca za gospodara. Prt će pokvališe, ma neće povratiliše, uža se red. — I danas dosti. Brzo ćemo imet obćinske iz- bore, ki zna kamo će vagnut naša starina? No o tem ču ti drugi put ča javit.

Lepo te pozdravlja želeč tebi i celo- mu hrvatskomu našem narodu srečan i dobar Vazam — Troj prijatelj Osje.

Tiskarna "Edinosti". Nastojanjem naših rodoljuba došla je naša vriedna drugarica "Edinost" u novu tiskarnu, koja je otvorena prošlu subote. Nova tiskarna je vrlo krasna i ukusno uređjena; prostorije su veoma pri- kladne kol za stagare toli za strojeve i za uredništvo lista. Glavnu zaslugu za u- strojenje nove tiskare ima već dvoje ve- lezaslužni naš rodoljub g. Dr. Gregorin, koji nije mogao mirovati dok nije trećau- skim Slavenom izvjestio ovu novu stečevinu.

U novoj tiskari započela je "Edinost" i novi život. Ona izlazi naime dva puta na dan, t. j. u jutranjem i večernjem iz- danju. Ona izdanja stoje na godinu 21 for., večernje samo for. 12.

Čestitajuc našim prijateljem i istomi- šljenikom na toj korisnoj i potrebnoj ste- čevini, želimo iskreno, da bi svi pravi prijatelji tršćanskih Slavena velezaslužni list "Edinost" svestrano podupri.

"Hrvatska pošta". Pod tim naslovom izdavaju se počam od 6. aprila g. Stjepan pl. Platzer u Varaždinu novi tjeđnik, koji će se baviti u prvom redu o mjestnih pri- likah dnevnoga Varaždina. Ciena lista biti će na pol godine for. 2.40, na mjesec 40 novčica.

Vesti iz metropole hrvatske.

U Zagrebu, koncem ožujka 1898.

(Osvrt na javni rad hrvatskih zastupnika u Puli. — Milka Tržina. — Vasilij V. Verestagin.)

— Mislim, da ne mogu nastaviti svoja prijašnja dopisivanja pod gorjim naslo- vom u ovom dnevnom hr. listu, toj budi- vojeli *Arv. svietsti* u miloj našoj sirotiči Istri, nego time, da izjavim svoje duboke poštivanje i divljenje onoj hrabroj četici nezastavljivih Hrvata u *puljskem saboru*, koji i uz pogibelj vlastitoga života brane djedovska i sveka prava hr. naroda proti zlopisnoj istarskoj podijeljaloj "svitj col- turi". Nema u našem kulturnom i poli-

tičkom središću, u našem bielom Zagregradu doista Hrvata, koji s belju u duši, ali ujedno s najvećom simpatijom ne bi pratio onu lavlju borbu malo četice hrvatske proti — moćnomu nametniku, obolima Talijanu... Ovako kao ja, misli sa mnoom i svaki Hrvat dijelom hrvatskih zemalja, bez obzira političkih stranaka i položaja. Tome nalazim odrazu u celom hrv. novinstvu, kud ga godjer ima. Bili ti naši borioci i na dalje koli u Pulji, toli u Beču hrabrima zatočnici pravā hrv. naroda u Istri na zator: svijū podsmuklih i javnih dušmana naših!

— Otkad sam ovo već gotovo 18 godina u Zagrebu, vidio, doživio i pribi-vo sam mnogim slavijem, ali ovakovo slavlje, ovakove pravice, carske triumfe, što ih je ovo dana (od 5—22. o. mj.) slavlila dična Hrvatica, slavilj hrvatskoga luga (kao smo ju nazvali iza Trnskove pjesme) — Milka Trnina, kraljevska bavarska dvorska pjevačica: takova šta — valju — moje oko još ne vidje, a srce ne osjeti...

(Konac sledi.)

Zahvala.

Volencenom gosp. Dr. Antu Biskaru, obćenikoma liečniku ovdje, koji je svojom rielkom vještiinom prigodom rođenja moje snpruge dne 30. pr. maj, spasio mi od gotove smrti moje prvo novorođenče, izričom ovim putem srdačnu zahvalu i vještinu harnost.

Pazin 1. aprila 1898.

Lujo Majstrovic, v. r. inžinir.

Oglas.

Podružnica društva sv. Cirila i Metode u Pazinu obdržavat će dne 17. aprila t. g. u 4. sata p. p. u prostorijama Hrvatske Obitaonice u Pazinu glavnu redovitu skupštinu sa sledjećim dnevnim redom.

- I. Izvješće o djelovanju podružnice.
- II. Izbor odbora.
- III. Eventualni predlozi.

ODBOR.

Skladišće pokućstva

tvrdke Aleksandra Levi Pinzi

Trst, Via Riborgo, 21 i Piazza vecchia br. 1

Skladišće pokućstva i tapetarije svakojakih nacrtā iz vlastite radionice. Bogato skladišće zrela i svakojakih slika. Na zahtjev šalje se ilustrovani cijenik badava i franko. Naručene predmete postavlja se na parobrod ili na željezničku postaju bez troškova naručitelja.

Naručbe preuzimlje za Istru i Dalmaciju.

Tiskarna Gutenberg

Aljalka ces. kralj. univerzitetne tiskarne „Styria“ 13 Sackstrasse — GRADEC — Sackstrasse 13 TOVARNA ZA OBRITNE IN CONTO-KNJIGE

sistem „Patent Workmann Chicago“

Razniti zavod — Knjigovestvo.

priporočje se za prijazno naročbe se zadržim primeranih cen in točne potreba.

Izdavanje svakovrstnih tiskovih kakor: časnikā, rokovocvā v svakom obsežu, brošur, plakata centvā, računov, memorandov, skrozila, pepelja zaliste in zavilke v napisu zaslovnih listev jedilnih list, pavilni list, itd. — Bogata zaloga glavnikā, Conto-Corrent-knjig, Saldo-Conti, Fakture Debitoren, Creditoren, Cassa-knjig, Sirazza, Memorabilia, Ispravni Prima-note, odpravnih, menjalnih čas-zapadnih in knjig za kopiranje, kakor tudi vseh pomožnih knjig, potom raznirnege (črtanog) papirja, Conto-Corrent, svilenoga papirja za kopiranje, listov iz kavkeva za kopiranje, skledo iz cinka za kopiranje itd.

Za naročbe in nadaljnja pojasnila obrniti se je do glavnega zastopnika

Trst, Via delle Acque 5 — ARNOLDO COEN — Trst, Via delle Acque 5

Fravo franko slikovne tvari

Jedan cuspen	310 m. dug, 4-80 is dobra	fravo
310 m. dug, 4-80 is dobra	410 is dobra	ovnje
310 m. dug, 4-80 is dobra	480 is dobra	vms
310 m. dug, 4-80 is dobra	6- is bolje	
310 m. dug, 4-80 is dobra	7-76 is fine	
310 m. dug, 4-80 is dobra	9- is najfinije	
310 m. dug, 4-80 is dobra	10-60 is jes finije	

Jedan cuspen za crno salosko udilo, fer. 18. Tvari za geraje kapute, Besen, Peravleau, Deakige. Tvari za državo i željezničko slavnika, najfinije. Kammaras i Cheviste itd. razaslije uz izvornike cienne kao: Eyrauo, solidno i vrlo dobro poznato.

Skladiste tvorničkog sakna **Kiesel-Ambhof u Brnu**

Uzori hašava i francoske. Pešiljke vjerske uzorka.

Pozor! P. a. obštinstvo upozorje se osobito na te, da staju tvari mnogo manje, ako se ih izravno narabi nego li one, koje se predodavanjem trgovaca nabavi! Tvrdka Kiesel-Ambhof u Brnu — rasaslije sve tvari uz prave stvaralčke cienne bez odbitka, što ga daju krojačima, koji škedi silno privatnim strankama.

PRAVA

Patent
Kaiser Wilhelm II
König von Preussen
Kaiserlich-Königliche Hofapotheke
in Berlin
Kaiserlich-Königliche Hofapotheke
in Breslau
Kaiserlich-Königliche Hofapotheke
in Danzig
Kaiserlich-Königliche Hofapotheke
in Königsberg
Kaiserlich-Königliche Hofapotheke
in Posen
Kaiserlich-Königliche Hofapotheke
in Stettin
Kaiserlich-Königliche Hofapotheke
in Warschau
Kaiserlich-Königliche Hofapotheke
in Westpreussen
Kaiserlich-Königliche Hofapotheke
in Ostpreussen
Kaiserlich-Königliche Hofapotheke
in Litauen
Kaiserlich-Königliche Hofapotheke
in Galizien
Kaiserlich-Königliche Hofapotheke
in Bukowina
Kaiserlich-Königliche Hofapotheke
in Moldau
Kaiserlich-Königliche Hofapotheke
in Wallacheien
Kaiserlich-Königliche Hofapotheke
in Serbien
Kaiserlich-Königliche Hofapotheke
in Rumänien
Kaiserlich-Königliche Hofapotheke
in Bulgarien
Kaiserlich-Königliche Hofapotheke
in Griechenland
Kaiserlich-Königliche Hofapotheke
in Türkei
Kaiserlich-Königliche Hofapotheke
in Arabien
Kaiserlich-Königliche Hofapotheke
in Persien
Kaiserlich-Königliche Hofapotheke
in Indien
Kaiserlich-Königliche Hofapotheke
in China
Kaiserlich-Königliche Hofapotheke
in Japan
Kaiserlich-Königliche Hofapotheke
in Korea
Kaiserlich-Königliche Hofapotheke
in Siam
Kaiserlich-Königliche Hofapotheke
in Annam
Kaiserlich-Königliche Hofapotheke
in Cochinchina
Kaiserlich-Königliche Hofapotheke
in Indochina
Kaiserlich-Königliche Hofapotheke
in Ostindien
Kaiserlich-Königliche Hofapotheke
in Westindien
Kaiserlich-Königliche Hofapotheke
in Brasilien
Kaiserlich-Königliche Hofapotheke
in Mexiko
Kaiserlich-Königliche Hofapotheke
in Centralamerika
Kaiserlich-Königliche Hofapotheke
in Südamerika
Kaiserlich-Königliche Hofapotheke
in Afrika
Kaiserlich-Königliche Hofapotheke
in Australien
Kaiserlich-Königliche Hofapotheke
in Neuseeland
Kaiserlich-Königliche Hofapotheke
in Ozeanien
Kaiserlich-Königliche Hofapotheke
in Antarktika

Pserhoferova LJEKARNA K „ZLATNOJ DRŽAVNOJ JABUCI“
Beč, I., Singerstrasse broj 15.

J. Pserhofera pilule za čišćenje

iskueno, lahke probavljajuće od mnogo liečnika obštinstu preporučeno kućno sredstvo. Ove pilule su one iste, koje su već od mnogo stoljeća pod imenom „Pilule za čišćenje krvi“ obštinstu poznate i koje se prave samo u Ljekarni k „Zlatnoj državnoj Jabuci“ Beč I., Singerstrasse 15.

Od ovih pilula stoji: 1 kutija sa 15 pilula 21 nrv., 1 zamot sa 6 kutija i for. 5 nrv. Ako se prije pošalje dotični iznos, stoji franko: 1 zamot pilula 1 for. 25 nrv., 2 zamota 2 for. 50 nrv., 3 zamota 3 for. 75 nrv., 4 zamota 4 for. 100 nrv., 5 zamota 5 for. 125 nrv., 10 zamota 9 for. 20 nrv. (Manje od 1 zamota nemoguće se poslati.)

Umoljava se, da se izrično zahtjeva „J. Pserhofera pilule za čišćenje“ i da se na to pazi, da nosi pokrov svako kutije ime „J. Pserhofer“ i to crvenom tintom, košto i poduka glede poraba.

Balzam za zimnu od J. Pserhofera — 1 iznos 40 nrv., franko 65 nrv.
I. Pserhofera trpkolet soč za liječanje. Jedna flašica 50 nrv.
Iv. Pserhofera Kropf-balsam 40 nrv., franko 65 nrv.
Stollvri Kola-Preparati izvratno sredstvo za jednanje glavnice i nerva. 1 l. kola-vina ili Miltra 3 for., pol litra 1 for. 60 nrv., četvrt litra 35 nrv.
I. Pserhofera gorka tinktura za Želudac (gorka i sv. žilavna esenca) po lagano razrjeđivanju sredstvo za očišćavanje.

Uplivom sa želudca kad isti slabo probavlja. Čija flašica 22 nrv., 12 flašica 1. 2.
I. Pserhofera balzam za rane i krv. 1 flašica 50 nrv.
Tancocinin-Pomada od Prof. Tancocini i kutija for. 2.
Obliz za liječenje rane od Prof. Steddel-ova, 1 kutija 50 nrv.
Sol za povesmašno čišćenje od A. W. Balrich-ovome sredstvo proti slabog probavi, 1 paket 1 nrv.

Osim ovih navedenih preparata, nadje se sve u austrijekim novinama oglašene izuzemne i izuzemno farmaceutičke preparate djeilonice u zalih, djeilonice se ih, ako ih nema u zalih, najbrže i najjeftiniji pripraviti.

Pošiljke po pošti obavljaju se najbrže, ako se prije pošalje novac, veće narudbe također peštanskiim pedučenom.

Ako se prije pošalje novac, (najbolje poštnom naptunicom) stoji poštarina mnogo manje nego sa poštarakim područenom.

U Ljekarni A. TOMAJA nasljednik A. WINGERER ZAGREB IIlica br. 12

dobivaju se osim ostalih liekova nekoji obće prokušani i vrlo koristni, osobito preporuke vridni liekovi:

Mazilo proti kostobolji ili protinu, rhenmatizmu, kalamji i tganju u kostih, ukroćenosti ili grčevom u žilab, boli u kukovih i križičah, kostenom poganen, probadanju svakovrstnih nazebam. — Ciena 80 nrv.

Sladka voda za kašalj ili breh i za prsa, kojim se lieči kašalj, prehlada ili katar u prsuh, plućih, teško disanje, promuklost u grlu, stipljivost. — Ciena 80 nrv.

Pojačeni željezoviti sirup djeluje proti slabosti, blijedoci, škrofuloznosti, podbulbosti, djetinjoj krhljivosti, ženskām bolesnim, slabokrvnosti, nemoci. — Ciena flašici i for.

Pojačene švedske kaplje ili švedska životna tinktura (Lebensessenz). Ovim se glasovitim sredstvom očisčuje krv i zlatenica, popravlja i okrepljuje želudac i ublažuje glavna bol, oblaškava toginja ili mučnina, tjera napuhlost i vjetro, odklanja se bol u žilici želudacne grčeve, žučice, groznice ili zimnica, zavijanje ili grčinja u truhlu. Tko ova toll koristno djelujuću švedsku tinkturu redovito pije, zaovrat će si zdravlje, tjelovnu magu i zapriječiti razne bolesti. — Ciena flašici s naptukom 60 nrv.

Prah za blago ili za marvu, koji svakom gospodaru preporučam za konjaki keh i kašalj, za volove, krave i ovčine, za lagano čišćenje, za objavlivanje želudca i probave, kada blago nečā rado žderati, pa se napuhuje. Kravē davaju od njega više i boljega mlieka, konji postaju dlijhi i jači. — Ciena jednomo omotu 46 nrv.

Fine parfume, mirisave vodice, razne pomade i boje za farbavanje kose, da slede kose puerne, fine sajavne, praške za gosp., sredstva za poljepšavanje; praške za čišćenje zubi, tjestine za zube, od kojih zubi pošlijuja.

Spuzve za umivanje kećee za zube. Razne sprava iz kaučuka, bandaže, rovoji za rane, pojase, kirurške sprave. Ruskoga čaja, Anog Jamaika-Ruma, Majaga-vina, franczkoga Cognaca. **Zaloga mineralnih voda.**

Sve po stavijah oglašane medicinske spozeljitete. Tko narudi za pet izrični vrednosti, plaćam sam poštarinu.